

V rámci vymezení tématu, metodiky i cílů práce, které lze chápat jako zdařilé, se dizertant svého úkolu zhostil vcelku úspěšně. Osvědčil schopnost pracovat s odbornou literaturou včetně internetových pramenů a zejména způsobilost relativně srozumitelného vyjadřování i v rámci nutné orientace ve filozofických textech, byť bychom jistě našli drobné problematické interpretace a překladové potíže. Z hlediska jazykové úrovně práce je ovšem třeba připomenout dosti značné množství gramatických chyb!

Aniž bych se chtěl v rámci tohoto oponentského posudku pouštět do zevrubné analýzy obsahu práce, chtěl bych vyzvednout skutečnost, že dizertant upozorňuje na zřejmě klíčový teoretický problém anglického „konstitucionalizmu“, tedy na vztah principu „rule of law“ a úlohy Parlamentu jako zákonodárního orgánu traktovaný v práci jako problém suverenity Parlamentu. Principiálním problémem zde podle mého názoru zůstává právě pojetí „rule of law“, jeho teoretického základu (přirozené právo založené v zásadě na božském principu?) a historické kontinuity. Lze jistě obdivovat dlouhé anglické právní tradice a nelze upírat v tomto smyslu určité priority v historickém vývoji demokratických právních institucí nebo právněteoretických idejí, avšak z dnešního pohledu se historismus pojetí lidských práv a právě reálné historické interpretace nemusí jevit jako adekvátní, a to zejména též pro neprůkaznost i nejednotnost historického hodnocení reality uplatňování principu „rule of law“ v rámci common law a obecně anglického ústavněprávního vývoje, který nutno chápat též vzhledem k absenci písemné ústavy především jako politický.

Na závěr posudku otázky pro diplomanta:

Jedná se v daném kontextu „rule of law“ o vládu zákona nebo o vládu práva?

Jaká je role zákona v anglické právní kultuře vzhledem k úloze soudů?

Jaké je řešení onoho zmiňovaného konfliktu „rule of law“ či common law a role Parlamentu?

V Praze dne 11. 5. 2014.

Zpracoval: JUDr. František Novák, CSc.

OPONENTNÍ POSUDEK

K bakalářské práci Karla Holého „Historický proces formování Rule of Law v Anglii“

Autor této kvalifikační práce si vybral téma všeobecně velmi „známé“ a často a zřejmě se zvláštní oblibou studenty zpracovávané, a tudíž i tomu odpovídajícím způsobem „pokryté“ odbornou literaturou. Přesto či mj. právě proto též velmi obtížné. Především z hlediska možnosti nalezení alespoň tušené původnosti myšlenek. Je ovšem zřejmé, že v našem prostředí působí obecně téma anglosaského či angloamerického práva až poněkud exoticky, čímž se i zčásti dá chápat jeho přitažlivost. Možná i jistá míra inspirativního působení, jež plyne především z individuálního výkladu dané problematiky.

Bakalářská práce si klade za cíl sledovat a odhalit či alespoň popsat historický proces formování „rule of law“, tedy v zásadě „právního státu“, resp. jeho obdoby v angloamerické právní kultuře nebo možná spíše pochopení tohoto vůdčího ústavního a právního principu. Jako východisko pro splnění vytčeného úkolu a cíle si zvolil historický přístup – popisuje zejména proces formování práva Anglie ve středověku, a dále v období revolucí a občanské války, resp. střetu Parlamentu s královskou mocí v 17. století. Pokouší se rovněž zhodnotit přínos zásadních historickoprávních dokumentů ovlivňujících zásadním způsobem anglickou ústavu, byť jak se říká „nepřísanou“, a to zejména pokud se týče základních lidských práv právě z hlediska konstituování a vývoje principu „rule of law“. V dané souvislosti analyzuje myšlenky významných teoretiků a právních filozofů, kteří se pokoušeli v průběhu historie formulovat a teoreticky zdůvodnit zmíněný princip. Posléze uvedeným je dáno také principiální metodologické zaměření práce, jež můžeme charakterizovat jako historické a teoretickofilozofické založené primárně i principiálně na studiu vybraných literárních pramenů.